

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 205

MAANDAG 5 SEPTEMBER 1960

"KAREL DOORMAN" NIET NAAR JAPAN

Het bezoek dat het Nederlandse vliegdekschip Karel Doorman van 8 tot 12 september aan de Japanse haven Yokohama zou brengen, is op verzoek van de Japanse regering geannuleerd.

De Karel Doorman zal op de thuisreis naar Nederland wel Noumea in Frans Nieuw Caledonië en Nieuw Zeeland bezoeken.

De Japanse regering heeft Nederland officieel gevraagd het voorgenomen bezoek van H.M. vliegdekschip "Karel Doorman" uit te stellen.

Op een persconferentie deelde de Japanse minister van Buitenlandse Zaken, Kosaka mede, dat de Nederlandse ambassadeur in Tokio van de beslissing der Japanse regering op de hoogte werd gesteld. De aanleiding tot het Japanse verzoek, aldus de minister, is de weerslag die dit goodwill bezoek van de Nederlandse schepen aan Japan op de Japans-Indonesische betrekkingen heeft.

De "Karel Doorman" zou van 8 tot 12 september Yokohama bezoeken. Vervolgens zou het schip via Noumea in Nieuw Caledonië en enkele Zuid Amerikaanse havens naar Nederland terugkeren.

NEDERLANDS COMMENTAAR

De Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken, mr. Luns, heeft zaterdag avond in een ingelaste televisie uitzending commentaar gegeven op het regeringsbesluit om het bezoek van de Karel Doorman aan Japan te annuleren.

Het besluit werd zaterdag in Den Haag genomen nadat de Japanse ambassadeur 'n bezoek had gebracht aan de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken waarbij hij mr. Luns mededeelde dat linkse groeperingen in z'n land op aanstichten van Indonesië zo fel ageren tegen het voorgenomen bezoek, dat er in de ogen van de Japanse regering een nagenoeg onhoudbare situatie dreigt te ontstaan.

Minister Luns liet in zijn commentaar duidelijk uitkomen, dat de regering voor het Japanse standpunt geen waardering kon opbrengen. In een communiqué dat eerder op de dag werd uitgegeven werd de Japanse stap reeds als zeer ongebruikelijk in de betrekkingen tussen bevriende naties gekwalificeerd.

De minister bracht hierbij in herinnering dat 't bezoek van de Karel Doorman aan Japan was gedacht als herdenking van het contact tussen Nederland en Japan dat dit jaar 350 jaar oud is.

SPIJT

Alhoewel Japan zeer nadrukkelijk zijn spijt heeft betuigd en voorts duidelijk heeft laten blijken dat het voor het Indonesische gedrag niet anders dan negatieve waardering heeft, blijft Den Haag het Japanse verzoek betreuren.

Minister Luns besloot zijn commentaar met te zeggen, dat het een treurig symptoom is van het afdriven van de internationale betrekkingen naar een anarchie waar chantage de plaats van redelijk overleg inneemt.

Het onafhankelijk Japanse blad "Mainichi Shimbun" schreef vrijdag reeds dat het geschil tussen Japan en Indonesië over het bezoek van de Karel Doorman op vriendschappelijke wijze uit de weg kon worden geruimd, als Nederland het bezoek vrijwillig aflastte.

Het blad acht de houding van Indonesië jegens Japan onbegrijpelijk, want er bestaan geen aanwijzingen, dat Japan een Nederlandse koloniale politiek

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door
Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur
Drs. N. STREEFLAND

Redactie en Administratie
Oranjelaan, Loods 13, Telefoon 171
Abonnementsprijs f 6,— per maand
f 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen
f 7,50 per mnd. f 20,50 per kwart.

Advertentie tarieven
f 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm) f 0,36 per mm
Familieberichten f 0,32 per mm

Agente te Hollandia-Binnen:
Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemenhandel "Yvonne"

Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"
Agent te Manokwari: Hr. Lontho

in Nederlands Nieuw Guinea zou steunen, integendeel, Japan moedigt een volledige onafhankelijkheid en economische ontwikkeling van Indonesië aan, aldus het blad.

In het kader van de voorbereidingen van de verkiezingen van leden voor de

NIEUW GUINEA RAAD

wordt in het stedelijk gebied van Hollandia een aanvang gemaakt met het opstellen van kiezerslijsten.

In verband daarmee zal een registratie van de inwoners van dit gebied plaatsvinden. Deze registratie zal huis aan huis geschieden.

Medewerking van een ieder om de gevraagde gegevens zo vlot mogelijk te verstrekken wordt verzocht.

DE RESIDENT VAN HOLLANDIA

Het Hoofd van Plaatselijk Bestuur roept 'n 30-tal gegadigden op voor 'n in de maand september in Hollandia en Hollandia-Binnen te houden bevolkingsregistratie. Deze registratie zal plaats vinden in de middaguren van 16.00 uur tot 19.00 uur.

Gegadigden dienen de PMS, MULO of OSIBA doorlopen te hebben en zowel nederlands als maleis te kunnen spreken.

Zij zullen voor hun werkzaamheden een vergoeding ontvangen van f 2,50 per uur. Aanmeldingen dagelijks tussen 07.00 uur en 14.00 uur ten HPB kantore, kamer 6.

Bewoners van Pekejur leggen op eigen initiatief een vliegveld aan

B.V.G. Zonder dat iemand daartoe opdracht heeft gegeven of een verzoek heeft gedaan zijn de bewoners van het dorp Pekéjur, dat is gelegen nabij de grens met Australisch Nieuw Guinea, begonnen met de aanleg van een vliegveld. De reden van dit initiatief is de verwachting dat na het gereedkomen van het vliegveld de levensstandaard van de bevolking met sprongen omhoog zal gaan.

Op 8 maart van dit jaar besloot de gezamenlijke bevolking van drie nederzettingen die het dorp Pekéjur vormen, over te gaan tot de aanleg van 'n vliegveld op hun terrein nabij de Pegoveer rivier.

De bewoners kwamen hiertoe omdat zij van mening waren dat hun gebied wel erg ver buiten het wereldgebeuren lag.

Onder leiding van het dorps hoofd en de godsdienstonderwijzer J. Wali werd begonnen met de aanleg van deze moderne schakel met de buitenwereld. Zonder hulp van buiten af en met zeer eenvoudige middelen gingen ruim 100

Ingezonden

Naar aanleiding van het door U gedeeltelijk overgenomen hoofdartikel uit het Algemeen Handelsblad van zaterdag jl., wil het ondergetekende voorkomen, dat dit artikel toch wel erg uit zijn verband getrokken moet zijn.

Het stukje in Uw dagblad vermeldt namelijk niet wat of die Democratische Volkspartij nu eigenlijk wil, maar uitsluitend wat een onaangenaam heer dhr. de R. is. Het geheel geeft meer de indruk van een persoonlijke aanval van de Handelsblad correspondent alhier, op dhr. de R.

Wat in de openbare vergaderingen van de Partij Nationaal en de Democratische Volkspartij is gezegd, is waarschijnlijk niet tot de Handelsblad correspondent doorgedrongen, door gebrek aan kennis van de maleische taal.

Hetgeen door PARNA naar voren werd gebracht is veel verontrustender dan wat door de DVP plus dhr. de R. werd beweerd.

Het is de Handelsblad correspondent blijkbaar ontgaan, dat speciaal onder de indische Nederlanders onrust is gewekt door het optreden van dhr. Kirihio van de PARNA.

Het programmapunt van de DVP, samenwerking met alle bewoners van Nieuw Guinea, dus ook Nederlanders, werd door dhr. de R. in zijn betoog onderstreept, terwijl zijn kritiek op het Gouvernement, gezien het karakter van de bijeenkomst, zeer gematigd was.

Dat de Adviserende Raad van Hollandia, een politiek college is mag wel als overdreven worden aangemerkt.

NASCHRIFT

Volledigheidshalve willen wij opmerken, dat voor zover ons bekend, Mr. de Rijke correspondent van het Algemeen Handelsblad is.

Redactie.

bewoners- mannen, vrouwen en kinderen - met veel enthousiasme aan het werk. De mannen hakken en ruimen bomen en graven zand, de vrouwen voeren het zand af in draagmanden, terwijl de kinderen onkruid wieden en takken opruimen.

Mede door deze uitstekende werkverdeling zijn er bij de aanleg van het veld al goede vorderingen gemaakt. Reeds heeft het vliegveld een lengte van 330 meter bij een breedte van 50 meter.

De verwachting is dat over ongeveer twee maanden het eerste Cessna-vliegtuig op dit veld een landing kan maken.

Ingezonden

Het is te betreuren, dat het Algemeen Handelsblad, dat bekend staat als een degelijk, zeker niet sensationeel dagblad, er in een hoofdartikel blijk van geeft, wat Nieuw Guinea betreft slecht geïnformeerd te zijn. Niet alleen voorzover betreft het politieke leven in Nieuw Guinea, doch ook met betrekking tot wat zich thans op dat terrein afspeelt.

Zelfs ontbreekt het aan enige kennis van of begrip voor wat er in de gemoeieren omgaat van de verschillende exponenten, waaruit de bevolking van Nieuw Guinea is opgebouwd.

In het bewuste artikel treft het Handelsblad een vergelijking tussen de Parna en de D.V.R. In vele opzichten is de vergelijking prima, doch de namen worden verwisseld.

En passant krijgt Mr. de Rijke een fikse haal uit de mok. Ook in Nieuw Guinea wil men echter Mr. de Rijke wel eens afschilderen als een verbitterd man, die blindelings om zich heen slaat. Als de informant van het Handelsblad de gelaakte toespraak van de Rijke heeft bijgewoond, kan het niet anders dan dat hij er op sensatie belust heen gegaan is en na afloop teleurgesteld de vergadering heeft verlaten. Een gematigde, ja zelfs kalmerende en tot bezinning manende de Rijke voerde het woord.

"De verpersoonlijking van een wild om zich heen slaand ontevredenheidsgevoel" moge dan qua stijl een aanwinst zijn voor de terminologie van de Nederlandse dagbladen, als men deze uitdrukking bezigt met betrekking tot de huidige Mr. de Rijke kan daar slechts in gezien worden het woord geworden, op hol geslagen amateurisme.

Het valt ons tegen van het Handelsblad, dat het beschuldigingen uit in algeme bewoordingen, waarmee het alle kanten uit kan.

Dat de Rijke getoond zou hebben, dat de belangen van andere groepen dan de Papoea's hem heel wat nader aan het hart liggen, is een verdachtmaking, nèt onvoldoende gedetailleerd, om zich tegen teweer te kunnen stellen.

Wij hadden het Handelsblad meer ethiek toegeschreven.

Het Handelsblad verwijt voorts de Rijke's "politieke handlangers" plichtsverzaking, omdat zij bedankten voor het lidmaatschap van de Adviesraad van Hollandia [laten we het "politiek college" maar bij de naam noemen].

Voorwaar een journalistiek phenomeen, om met zoveel bluf te schrijven over iets, waarvan men de achtergrond, de feiten en de sfeer niet kent.

Laat het Handelsblad zich op de hoogte komen stellen van wat er in Nieuw Guinea in de verschillende lagen van de bevolking omgaat. Niet door middel van een bliksem-bezoekje bestaande uit een dagje hier en een uurtje daar, maar bijvoorbeeld door uitzending van een kundig en onbevooroordeeld correspondent, die de moeite neemt en de tact bezit, om zich te verstaan niet alleen met allerlei hoogwaardigheidsbekleders van Gouvernement en Bedrijfsleven, doch ook met onze Deta-jongens [zoals ze nu eenmaal blijven heten], middenstanders, korano's, vissers, timmerlieden, mantri's, djoeroemoedi's, landbouwers enz.

Wat zich momenteel in Nieuw Guinea afspeelt is van veel groter dan persoonlijk of lokaal of zelfs nationaal belang. Hier wordt een grondslag gelegd voor wat mede bepalend is voor de verhouding tussen de volkeren tot in de verre toekomst.

Als dat van onvoldoende belang is voor een groot dagblad, om zich kosten voor te getroosten, gaat de essentie van de journalistiek aan dit dagblad voorbij. Laat ook het Handelsblad eens kennis nemen van de politieke slogans, waarvan de Parna zich bedient, o.m. op het inschrijvingsformulier voor het lidmaatschap van deze partij.

Wellicht zal e.e.a. het Handelsblad ervoor behoeden nogmaals op dergelijk grandiose wijze de plank mis te slaan. Het bewuste hoofdartikel heeft verontwaardiging verwekt in de gemoeieren van die lieden, die Mr. de Rijke kennen en zijn politieke aspiraties waarderen, omdat zij die maar hun waarde weten te beoordelen.

Het is in brede kring bekend, dat de Rijke het vertrouwen geniet van een belangrijk deel der Papoea-gemeenschap.

Onder hen bevinden zich de meest invloedrijke Papoea's; sommigen daarvan goed geschoold, anderen minder, doch allen hebben ze gemeen, dat ze een weldoordachte politiek voorstaan.

Artikelen van het soort, zoals het Handelsblad er thans een geproduceerd heeft zouden op den duur het evenwicht kunnen doen doorslaan naar het revolutionaire en wij zouden ons wel erg vergissen, indien dat de bedoeling is van het Handelsblad.

Nieuw Guineër.

Noodlanding in de woestijn

Een passagiersvliegtuig van een particuliere Zuid-Afrikaanse luchtvaartonderneming heeft met 71 mensen aan boord een noodlanding gemaakt in de woestijn op 220 kilometer ten zuiden van Cairo. Van de inzittenden kreeg niemand enig letsel, maar het toestel ging in vlammen op.

Een van de motoren had namelijk vlak voor de landing vlam gevat.

Een autobus uit het vlakbijgelegen Aseout heeft later de gestrande reizigers opgehaald. Onder hen bevonden zich ook vier Nederlanders.

De Kadaster-affaire

Een Retina, een Contaflex en een Rolleicord

Op zaterdag 3 september stond in deze strafzaak terecht de heer Z. hoofd van de afdeling Kadaster en Kartering.

EN NU: DE CONTAFLEX!

Terwijl de zitting van 1 september voor een groot deel gewijd was aan het ontrafelen van de verwickelingen om een Retina, waarbij vooral de heer v/d. W. was betrokken, werd deze ochtend uitvoerig ingegaan op een ander foto-toestel, merk Contaflex.

Uit de getuigenverhoren en de verklaringen van Z. meenden we het volgende te kunnen reconstrueren.

Verdachte Z. die enige jaren geleden de Contaflex bij de fotohandel van P. voor de dienst had gekocht, kwam destijds echter al gauw tot de ontdekking dat dit toestel niet bijzonder geschikt was voor het doel waarvoor hij het had aangeschaft. Bovendien vertoonde de Contaflex een mankement aan de sluiters.

De heer Z. vond dat hij een miskoop had gedaan. Toen na enkele pogingen tot reparatie, het fototoestel nog steeds niet in orde bleek, verzocht Z. de fotohandelaar het toestel terug te nemen of het met bij betaling in te ruilen voor een ander merk.

De handelaar wilde hier niet op in gaan, doch bood aan te proberen het voor Z. te verkopen. Dit gebeurde ook inderdaad en Z. ontving f 550,— of f 500,—. Hij hield dit geld met een aanvulling uit eigen zak tot f 675,— [de oorspronkelijke koopsom van de Contaflex] apart en keek uit naar een nieuw diensttoestel, waartoe hij correspondeerde met Japanse firma's. Hij nam zelfs het geld, apart gehouden in zijn actetas, mee naar Holland, waar hij tijdens zijn verlof informeerde naar een geschikte fotocamera.

Tenslotte kocht verdachte een nieuw dienstfototoestel merk Rolleicord te Hollandia.

De handelaar Van L. die als getuige werd opgeroepen, kan zich deze aankoop nog goed herinneren.

HOE RUILT MEN ADMINISTRATIEF EEN CONTAFLEX IN TEGEN EEN ROLLEICORD?

Inmiddels zat verdachte met de moeilijkheid dat op de inventarislijst van de dienst een Contaflex voorkwam en geen Rolleicord.

Bovendien had hij de Contaflex privé verkocht en er bleek nergens uit dat de Rolleicord die nu bij de dienst in gebruik was, dienstigheid was en geen particulier toestel van Z.

Toen bij het omslaan van de flat tijdens een tournee allerlei dienstgoederen verloren gingen en hierover een procesverfaal zou worden opgemaakt, zag verdachte hierin een goede gelegenheid de Contaflex af te boeken.

Hij gaf de heer v/d. W. opdracht ook dit toestel te laten opbrengen, en verschafte De J. de gegevens van de Contaflex.

Hier doorheen loopt het misverstand van De J. die 't procesverbaal opmaakte, dat wij in de krant van zaterdag uitvoerig beschreven. [De J. dacht eerst dat de Retina bedoeld werd en meende later dat zowel de Retina als de Contaflex verloren waren gegaan.

De Retina werd later op het lijstje doorgeschrapt].

Het klad-procesverbaal werd gecor-

rigeerd door de heer C. en met het lijstje van de verspeelde goederen aan Z. voorgelegd.

Deze gaf het procesverbaal terug om in het net te tikken en door De J., Van G. en B. te laten tekenen, die getuige waren geweest van het ongeval.

Het lijstje hield hij aan. Toen v/d. W. aanmerkingen maakte over het opbrengen van de Contaflex, zou Z. gezegd hebben: "Nee, dat geeft toch niet de juiste oplossing", omdat hij zich toen realiseerde dat de Rolleicord daarmee nog niet in de inventaris was opgenomen.

Het getekende procesverbaal werd met het lijstje niet doorgestuurd, maar voorlopig in een map opgeborgen.

Bij het verhoor verbaast de landrechter zich over deze informele gang van zaken. Verdachte geeft als verklaring dat hij zich tegenover zijn toenmalig diensthoofd, waar de verhouding niet zo goed mee was, geneerde over de oorspronkelijke miskoop.

Verder wijst de landrechter Z. op zijn onjuiste handelwijze om de drie jongens die het stuk ondertekenden in deze illegale zaak te betrekken. Z. geeft dit toe, doch verdedigt zich door te zeggen dat hij zich dat toen niet zo gerealiseerd heeft.

Bovendien voelde hij zijn manier van handelen niet als frauduleus. Voor zijn geweten had hij de dienst niet benadeeld, maar allen een administratieve fout gemaakt.

ACHTERSTALLIGE ADMINISTRATIEVE ROMMEL.

Toen v/d. W. van de expeditie naar het Sterrengebergte terug kwam, verzocht Z. hem zijn verlof drie maanden uit te stellen, zodat zij eindelijk eens tijd zouden hebben alle achterstallige administratieve rommel op te ruimen. Het plan was n.l. dat Z. vrij gauw met pensioen zou gaan.

Voor zij echter aan het oplossen van de camerapuzzle toe kwamen, vond het accountantsonderzoek plaats.

Volgens de getuigen C. en v/d. W. werd toen het hele kantoor ondersteboven gehaald om het procesverbaal plus lijstje, die helemaal in het vergeetboek waren geraakt, terug te vinden.

V/d. W. vertelt dat toen de bewuste papieren eindelijk boven water kwamen, C. de drie ondertekenaars aanraade nogmaals hun handtekening te zetten, als bewijs dat zij het e.e.a. in deze staat hadden aangetroffen.

Niet omdat C. het idee had dat het procesverbaal of lijstje niet in orde waren, maar omdat de houding van hun directeur bij het accountantsonderzoek hun het gevoel gaf dat zij zich tegen alle eventuele beschuldigingen konden wapenen.

WORDT VERVOLGD.

Bestuursleden Chr. mil. Bond Oost en West naar NG

Den Haag-ANP. Binnenkort zullen de heren M. Ruppert en Mr. J. Winters respectievelijk Voorzitter en Secretaris van de Christelijke Militaire Bond voor Oost en West, een bezoek brengen aan Nederlands Nieuw Guinea. Dit bezoek wordt gebracht in opdracht van het hoofdbestuur van de bond ten-

De Olympische spelen

ATLETIEK.

Verspringen heren:

1 Boston -USN-, 2 Robinson -USA-, 3 Ter Owanesian -Rusl-.

400 m horden heren:

1 Davies -USA-, 2 Cushman -USA-, 3 Howard -USA-.

100 m Dames:

1 Rudolph -USA-; 2 Hyman -Eng-; 3 Leone -Italië-

Kogelstoten dames:

1 Press -Rusl-, 2 Lüttge -Dld-, 3 Brown -USA-.

800 m hardlopen heren:

1 Snell -N Zld-, 2 Moens -België-, 3 Kerr -W. Indië-.

5000 m hardlopen heren:

1 Halberg -N. Zld-, 2 Grodotsky -Dld-, 3 Zimny -Polen-.

20 km. snelwandelen:

1 Golovnitschki -Rusl-, 2 Freeman -Austr-, 3 Vickers -Eng-.

200 m heren

1 Berutti -Italië-, 2 Carney -USA-, 3 Seye -Frankr-.

Kogelslingeren heren:

1 Rudenko -Rusl-; 2 Zsivotsky -Hong-, 3 Ruth -Polen-.

3000 m steeple-chase:

1 Krzyszkowiak -Polen-, 2 Sokolow -Rusl-, 3 Konow -Rusl-.

110 m horden heren:

In de finale komen o.m. tegen elkaar uit: Lauer -Dld-, Jones -USA-, Mikhailov -Rusl- en Calhoun -USA-.

400 m heren:

De volgende lopers hebben zich geplaatst: Kaufmann en Kinder -beiden Dld-, Davis en Young -beiden USA-, Kerr -W. Indië- e.a.

200 m dames:

Rudolph -USA-, Itkina -Rusl-, Leone -Italië- Hyman -Eng- e.a. hebben zich voor de halve finale geplaatst.

1500 m heren:

In de finale komen o.a. Bernard -Frankr-, Wearn -Zweden-, Elliot -Austr-, Jazy -Frankr-, en Wiggs -Eng- ZWEMMEN.

Finale 4 x 100 m vrije slag dames:

1 USA, 2 Australië en 3 Duitsland.

Nederland, dat in de series na Australië de beste tijd maakte werd door de kamprechtters gediskwalificeerd, aangezien één van de zwemsters te vroeg van start was gegaan.

finale 100 m rugslag dames:

1 Burke -USA-, 2 Stewart -Eng- en 3 Tanaka -Japan-

1500 m vrije slag heren:

1 Konrads -Austr-, 2 Rose -Austr-, 3 Breen -USA-.

200 m vlinderslag heren:

1 Troy -USA-, 2 Hayes -Austr-, 3 Jellanders -USA-.

4 x 100 m wisselslag dames:

1 USA, 2 Australië en 3 Duitsland.

De Nederlandse ploeg werd 4e in dezelfde tijd als Duitsland.

WATERPOLO-UITSLAGEN:

Roemenië — USA	6—4
Nederland — Duitsland	5—6
Nederland — Roemenië	4—5
Hongarije — Rusland	3—3
Italië — Yoegoslavië	2—1
Rusland — Yoegoslavië	4—3
Italië — Hongarije	3—3

Vervolg op pag. 4

einde het contact met de leiding en de plaatselijke commissies van de militaire tehuizen op Nieuw Guinea te versterken.

